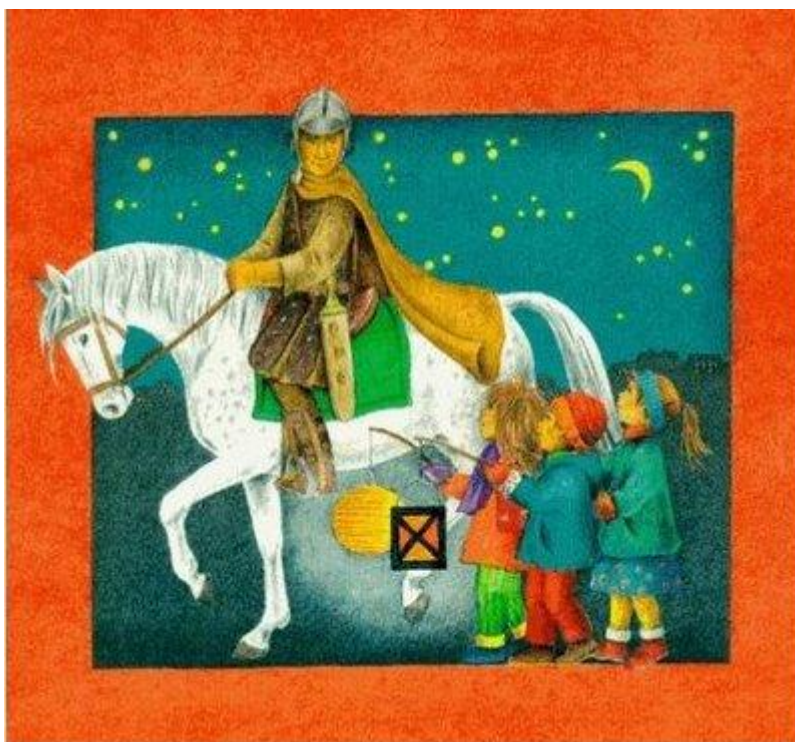

ÖNÁLLÓ INTÉZMÉNYI INNOVÁCIÓ

2009.

TÉMAHÉT: MÁRTON NAPI SZOKÁSOK

KÉSZÍTETTE: WÉBER IMRÉNÉ
ÓVODAPEDAGÓGUS

Gondolatok a Márton napi szokásokról

Kecskéd a Vértes hegység lábánál fekvő német nemzetiségi települések egyike. Az őslakosok magukkal hozták szülőföldjük szokásait, hagyományait és új helyükön tovább ápolták azokat. Napjainkban ezeket a népszokásokat a hagyomány ápoló csoportok elevenítik meg, de az óvodában is van hagyományőrzés. Az ősi hagyományok közé újdonságként bevezettük a Márton napot, felkutattuk ennek jelentőségét, miért volt fontos ennek megünneplése a német nép körében.

A Márton nap, mint néphagyomány

A néphagyomány szerint Márton egy pogány katona volt, aki egy alkalommal találkozott egy szegény, éhező koldussal. Megsajnálva őt, neki adta köpenye felét, hogy megvédje a fagyhaláltól. Ettől kezdve püspökként szolgált az éhező szegényeket. A későbbiekben őt szentté avatták, s neve napján megemlékeznek jótetteiről. Napjainkban a köpeny kettévágását egy sütemény kettétörése jelképezi, amit megosztunk valakivel ezzel is jelképezve a felebaráti szeretetet. Ebben az évben úgy döntöttünk, hogy ezt az egy napos ünnepünket egy heti programmá bővítjük a szülők bevonásával. Az idei Márton nap egybeesett az évente megrendezésre kerülő Nemzetiségi héttel, mely az iskola és az óvoda közös együttműködésével a helyi hagyományápolásra épül. Így az egész heti programunk záróünnepsége a falu lakosai előtt zajlott a német hagyományápoló műsorunk keretein belül.

MÁRTON NAP

Ének- zene

Martin will nach Buda reiten
Ich gehe mit meine Laterne
Martin Martin
Lámpa, lámpa
Szent Mártonnak..
Egyél libám
Siess libám begyét rakni

Zenehallgatás - Óvónői előadás
Sankt Martin
Tragt in die Welt nur ein Licht

Ábrázolás

Asztali dísz barkácsolás
Liba- almából, szalvétából
Lámpás készítése
„Kódex” írása libatollal

Külső világ tevékeny megismerése

Népszokás felelevenítése
Tollfosztás
A toll fontossága, felhasználása
A liba hasznossága
Látogatás a közeli tanyán
Márton napi süteménykészítés

Matematika

Mérés
Több, kevesebb, ugyanannyi
Halmazok-kisebb, nagyobb
Mértani formák

HAGYOMÁNY ÁPOLÁS

Márton nap megünneplése
Sütemény sütés
Forralt bor, tea készítés
Libazsíros kenyér
Tollfosztás
Tollasbál
Az őszi nemzetiségi hét ünnepi zárása
Szereplés a községi rendezvényen:
Nemzetiségi dalok, táncok bemutatása
nemzetiségi ruhában
Német szentmise

Mese-vers

Elérkezett Szent Mártonnak napja
Novemberben, Márton napján
Szent Márton története (dramatizálás)

A Márton napi megemlékezésben óvodánk mindkét csoportja részt vett. Fontosnak tartottuk, hogy minden gyermeke megismerje Szent Márton történetét. Igyekeztünk minezt játékos formában megismertetni a gyerekekkel, a megfelelő élményt nyújtani az életkori sajátosságok figyelembe vételével.

- Mindezek helyszíne: - az óvoda csoportszobái
- sportpálya
- községünk római-katolikus temploma
- művelődési ház

TEVÉKENYSÉG I.

Tollfosztás a népi hagyományoknak megfelelően

Ismerkedés a tollal, a toll fontossága.

Felhasználása a régmúltban.

Írás-kódexek.

Tollasbál.

Megelőző tevékenységek:

Tollgyűjtés a faluban.

Régi könyvek nézegetése.

Látogatás a Tájházban- régi ágyneműk megtekintése (dunyha, tollpárna)

A tevékenység célja:

Egy régi hagyomány megismerése.

Türelemre nevelés.

Finommotorika fejlesztés.

Tevékenység feladata:

Ismerjék meg a toll fontosságát, régen és ma.

Szókincsbővítés (tollfosztás, dunyha, tollasbál, tinta, kódex, barát).

Finommotorika fejlesztése a toll lefosztásával.

Rajzkészség fejlesztése „Kódexírás”.

Eszközök:

Asztal, székek, toll, párnahuzat, rajzlap, tempera.

Ismeretszerzés menete:

A gyerekek tetszés szerint helyet foglaltak az asztaloknál, beszélgettünk a toll fontosságáról, felhasználásáról. Ezután megpróbáltunk írni a tollal- „Kódexet” készítettünk.

Az asztalra helyezett tollat megfosztottuk és párnahuzatba töltöttük.

A jó munka jutalmaként megrendeztük a tollasbált, elfogyasztottuk a süteményt és teát, miközben táncolhattak a gyerekek.

TEVÉKENYSÉG II.

Márton napi lámpások készítése

A tevékenység célja:

- Gyermek és szülő közti kapcsolat erősítése.
- Együttműködő képesség alakítása.
- Az alkotás örömeinek átélése.
- Esztétikai érzék fejlesztése.
- Egymás segítése.

A tevékenység feladata:

- Mértani formák felismerése – téglalap, kör.
- Pozitív énkép formálása a siker élményhez juttatása- szép lámpást készítettünk.

Eszközök:

- Sajtos doboz, áttetsző papír, színes öntapadós papírcsíkok, mécses, olló, ragasztó, fonal.

Tevékenység menete:

- A felnőttek megfelelő méretűre felvágták a lámpás papírt, a sajtos dobozból elkészítették a lámpás alját, tetejét.
- A gyerekek abban segédkeztek, hogy a szülőknek éppen milyen anyagra van szüksége. Közben megbeszéltük, hogy a lámpások milyen mértani formákból állnak össze. Az ügyesebbek segítettek a díszítő csík felragasztásában.
- Megfelelő méretű fonal levágásával elkészítettük a lámpa akasztóját, majd ragasztópisztollyal beleragasztottuk a mécsest. Amikor elkészültünk meggyújtottunk néhány lámpást és elénekeltük a Márton napi dalokat.

TEVÉKENYSÉG III.

Márton napi süteménykészítés

Tevékenység célja:

A sütés izgalmának átélése, együttműködés képességének alakítása.

Tűrelem, egymás kivárása, alkalmazkodás.

Értelmi képességek fejlesztése, a figyelemkoncentráció alakításával.

Mennyiségi viszonyok megállapítása – több, kevesebb

Tevékenység feladata:

Ismerkedés a sütéshez szükséges anyagokkal.

Részek egészévé illesztése- keksz, kakaó, tojás, vaj → keksztekercs

Eszközök:

Sodrófa, gyúrótábla, mérleg, tészta alapanyagai

Tevékenység menete:

A gyerekek egymást megvárva a sodrófa segítségével összetörték a kekszet.

Ezután az óvónő felügyeletével mérlegre adagolták a hozzávalókat vaj-porcukor, kakaó.

A konyhában pedig megfigyelték, hogy a dadus néni, hogyan olvasztja egygő a vajat, a cukrot, a kakaót. Ezután a gyerekek a felolvasztott masszához keverték az összetört kekszet, majd tekerceket formáltak belőle.

TEVÉKENYSÉG IV.

Márton napi megemlékezés a templomban

Ezen a napon alkonyatkor a falu sportpályán gyülekeztünk. A vendégeket az óvoda dolgozói várták libazsíros kenyérrel, a felnőtteket forralt borral, a gyerekeket teával kínálták. Az összejövetelen nagyon jó volt a hangulat. A vezető óvónő köszöntője után, felnőttek és gyerekek együtt indultunk a templomba. Az úton Márton napi dalokat énekeltünk, miközben lámpásaink fényei világítottak. A templomban a hagyománynak megfelelően a nagycsoportosok mutatták be Márton történetét, közreműködtek az óvónők Mártonhoz kapcsolódó történettel és dalokkal. A megemlékezés végén a templom kijáratánál az óvoda dolgozói a gyermekek által készített süteménnyel kínálták meg a résztvevőket, amit mindenki megoszthatott valakivel, ahogy Márton is megosztotta köpenyét a koldussal.

Tevékenység célja:

Az egymás iránti megértés, tolerancia, a felebaráti szeretet elmélyítése.

Tevékenység feladata:

- Figyelem, koncentráció fejlesztése.
- Kifejezőképesség fejlesztése.
- Szókincsfejlesztés.
- Emlékezet fejlesztése.

Eszközök:

Lámpások, libák hungarocellból, köpeny, kenyér

Márton legendájának dramatizálása:

Megérkezett Szent Mártonnak napja...

Mesélők: Valamikor régen élt egy kisfiú, akit Mártonnak hívtak. Minden vágya az volt, hogy a császár katonája lehessen. 15 évesen be is állt a császári hadseregbe, nagyon szerette a lovát és minden nap kilovagolt vele.

Közös: Gyí paci, paripa nem messze van Kanizsa.....

Mesélők: Egy hideg téli napon a város felé lovagolt. Hirtelen az út szélén megpillantott valamit, ahogy közelebb ért látta, hogy egy ember fekszik ott.

Koldus: Szegény ember vagyok, nincsen semmi ennivalóm, nagyon fázom, kérlek segíts rajtam!

Márton: Nincsen nekem semmim, csak ez a darab kenyerem, de ezt megosztom veled.

Koldus: Köszönöm a jóságodat, de nagyon fázom, segíts rajtam.

Márton: tudom mit kell tennem, kettévágom a köpenyemet és az egyik felét oda adom neked.

Koldus: Köszönöm a jóságodat. De jó meleg ez a köpeny! Már nem fázom, és nem is vagyok éhes. Hogy hívnak téged?

Márton: Márton a nevem és katona vagyok. Sietek, mert várnak a társaim.

Mesélők: Azzal továbblovagoltak, míg egy nagy városkapuhoz nem értek.

Közös ének: Márton will nach Buda reiten

Mesélők: Márton és a katonái bejutottak a városba, ahol éppen piaci vásár volt.

Árusok: Libát vegyenek! Kövér libát vegyenek! Vegyél te is tőlem katona, olcsón adom!

Márton: Nincsen pénzem, de segítek nektek a libákat az ólba terelni.

Közös ének: Siess libám begyet rakni

Mondóka: Novemberben, Márton napján

Mesélők: Márton megkedvelte az embereket, itt maradt a városban és kolostort alapított. Később püspökké választották és szentté avatták.

Közös ének: Szent Mártonnak ünnepén
Martin, Martin

ÖSSZEGZÉS

Tapasztalataink azt bizonyítják, hogy a Márton napi megemlékezés nagyon sok embert megmozgatott a faluban, sőt máshonnan is eljöttek a barátok, ismerősök. Az egész heti készülődésben feltöltődtek a gyerekek és izgalommal várták a záróünnepséget. Naponta más-más élményben volt részük, kötetlenül vehettek részt a különböző tevékenységekben, felszabadultan, boldogan kapcsolódtak be a napi feladatokba, nem tapasztaltunk unalmat. A záró rendezvényünkön mindenki részt vett, sőt elhozták testvéreiket, barátaikat is. Reméljük, hogy a héten átélt élmények gazdagították tudásukat. Munkánk során sikerült még jobban megismertetni, elmélyíteni a már bevált hagyományainkat az új kompetencia alapú módszerekkel, segítve kitűzött céljaink megvalósulását.